

Dünya genelinde 2010 yılında başladığını söyleyebileceğimiz toplumsal muhalefetin kendiliğinden yükselişi, tüm coğrafyalarda devam ediyor. Merkez kapitalist ülkeler, 2008 yılı sonunda yaşamaya başladıkları, kapitalizmin yapısal krizini aşamadılar. Yalnızca krizi bağımlı çevre ülkelere de ihraç edip, kendilerini biraz olsun rahatlatılabildiler. Söz konusu durum, kapitalizm karşıtları için nesnel zemini sağlamakla birlikte, doğal olarak sürecin özneleri gereğini yapmadan, var olanın devamı olağan olarak sürüyor. Bunun en son örneğini Yunanistan'da yaşıyoruz: İster ulusal ister ulusötesi olsun, sermaye ile uzlaşmak yok oluşu dayatıyor. Oysa, Cipras koşullu da olsa umutlarımız için bir ışık. Türkiye'de ise, istifa etmiş ve TBMM'den güven oyu almamış, geçici AKP Hükümeti madenlerde yaşam odaları düzenlemesini geciktirerek, kamu emekçileri toplu sözleşmelerini savsatarak, emekçilere saldırılarını şiddetlendiriyor. Enerji gereksinimi yalanı ile HES'ler üzerinden doğanın talanını yoğunlaştırırken, TOKİ aracılığıyla kent rantını yandaşlarına aktarmaya devam ediyor. Dergimizin düzenli okuyucuları anımsayabilir, 2013 yılı ikinci sayısındaki sayfamızda sağlıklı olmak için sağlık hizmetlerinin yeterli olmadığını, toplumun bütün üyelerinin temel yaşamsal gereksinimlerinin karşılanmasının gerektiğini, bunun da toplumda var olan üretim ve bölüşüm ilişkilerine doğrudan bağlı olduğunu yazmıştık. Yani sıra, barış ve demokrasi ortamını da bu faktörler arasına eklememiz gerektiğini dile getirmiştik. Mayıs 2013'deki Gezi Direnişi ve takip eden Haziran İsyanı'nın içeriği ve nedenlerini de paylaştığımız yazımızda, Kürt sorununun siyasi çözümünü amacıyla yürütülen

müzakerelerden sekizincisinin bir yıldır devam etmesiyle birlikte, sağlanan çatışmasızlık-"ölümsüzlük" ortamının bu süreci yaratan nesnellüğün görünür hale gelişinde önemli bir role sahip olduğunu, aynı günlerde çoğu yazılı ve görsel medyanın yaşananları görmezden gelip, olaylar yerine "penguen belgeseli" göstermesiyle dile getirilen, "ülkemizin doğu, güneydoğusundaki olayları 30 yıldır bu medyadan mı izledik?" sorusunun ülkenin hemen her yerinde geniş halk kesimlerince sorulabilir hale gelmesinin de rolünün büyük olduğunu artık biliyoruz. Yıllardır korkudan sokağa çıkamayanlar, o günlerde sokağın sahibi oldular. Hükümet, Haziran İsyanı'nı kana buladı. Emir verdiği polisler gençlerimizi hedef alıp, gaz bombası fişekleriyle yaraladılar, öldürdüler. İsyan sonrasındaki dönemde hem halk ve emekçiler'girilmez' denilen meydanlara, sokaklara girebildiler hem de tabutlara sarılıp ağlayan anaları, babaları da görmez olduk. Ta ki 20 Temmuz 2015'de Şanlıurfa'nın Suruç İlçesinde bir canlı bomba aracılığıyla 33 genç, kadın, emekçi, erkek, öğrenci, yoksul ve devrimcinin katledilişine kadar.

Son genel seçimlerde dört siyasi partiyle oluşan 25. Dönem TBMM'de herhangi bir partinin azınlık hükümeti dışında tek başına hükümet olması, hele hele 13 yıllık AKP iktidarının devamı yasal olarak mümkün değil. Oysa, Cumhurbaşkanı Recep T. Erdoğan'ın "Türkiye'de yönetim biçimi-rejim Ağustos 2014'de halk oylaması ile yapılan cumhurbaşkanı seçimiyle değişmiştir. Şimdi bu rejime uygun hukuksal düzenlemelerin gerçekleştirilmesi gerekiyor" biçiminde açıkladığı durum, bu talebe geçit verebilecek tek parti olan AKP'nin yeniden tek başına hükümet

olmasına ve gerekli hukuksal düzenlemeleri yapabilmesine bağlıdır. Anımsamakta yarar var; bu durum, 12 Eylül asker darbesinde yaşanan süreçten temelde herhangi bir farklılık taşımamaktadır. 12 Eylül 1980'de silahla yönetime el koyan generaller, atadıkları Kurucu Meclis (Danışma Meclisi ve Milli Güvenlik Konseyi) aracılığıyla, yönetim biçimlerinin anayasasını 1982'de halka oylatıp, yürürlüğe koydu. Bu Anayasa bile bugün Recep T. Erdoğan'a ve AKP'ye yetmiyor. Bu saptama yanlış anlaşılmalı, 1982 Anayasası esas olarak generallerin değil, burjuvazinin gereksinimleri içindi. Bugün yapılan yönetim değişikliği de esas olarak bireysel değil, burjuvazinin sınıfsal gereksinimi için. Çünkü, sıklaşan yapısal krizlerde toplumsal muhalefet her seferinde daha da yükseliyor (Mayıs 2015'de metal işçilerinin Bursa'da başlayıp ülke genelinde yaygınlaşan fabrika işgalleri!) ve burjuva demokrasisinin bugünkü içeriği egemenlerin konumunu riske atıyor. Bu durumu göze alamayacaklarının farkındalar. Hedeflerini birisinin kişisel arzusuymuşçasına hayata geçirmeye çalışıyorlar. Çünkü burjuvazi, hakların ve özgürlüklerin sınırlandırılması talebinin doğrudan kendileri tarafından dile getirilmesinin gelecekte yaratabileceği risklerden uzak kalmak istiyor. Bununla birlikte, 7 Haziran seçimleriyle TBMM'de ortaya çıkan tablo bu talebe uygun değil. O zaman bu hedef için yapılması gerekenler de bellidir. Öncelikle, 7 Haziran seçim sonuçlarını yok saymak, hiç haline getirmek, arkasından da bir an önce erken seçime gitmek. Sandıktan çıkacak sonucun öncekine benzememesi için de bunu; a) içinde AKP'nin mutlaka yer aldığı bir (geçici, azınlık vb.) hükümetle yapmak, b) kısa süre içinde seçmenin

7 Haziran'daki tercihini değiştirip, yeniden AKP'ye oy vermesini sağlamak. Ve bunu ne pahasına olursa olsun hayata geçirmek.

Ağustos 2014'de seçmenin %26'sının sandığa gitmediği seçimde, geçerli oyların %52'sini alarak cumhurbaşkanı seçilen, 10 ay sonra yapılan genel seçimlerde partisi oyların ancak %41'ini almasına karşın, başkan olmak hedefindeki ısrarını hala sürdüren ve bunu kamuoyuna defalarca açıklayan Recep T. Erdoğan, seçimlerin sonucu ile ilgili tahminler netleşmeye başladığında, müzakere sürecini ve AKP Hükümeti'nin ilgili Bakanlarının da bulunduğu Dolmabahçe Sarayı'ndaki toplantıda kamuoyu ile paylaşılan mutabakat metnini (Dolmabahçe Mutabakatını) tanımadığını açıklamıştır. Önce, seçim propagandası döneminde, 5 Haziran'da Diyarbakır'daki HDP mitinginde, faileri halâ kamuoyuna açıklanmayan, iki bomba patlamış, 400'den fazla kişi yaralanmış, ondan fazla kişi kolunu ve/veya bacağını kaybetmiş, dört kişi de yaşamını yitirmiştir. Seçimlerden 43 gün sonra Kobane'nin yeniden inşa sürecine katkıda bulunmak amacıyla çocuklara kitaplar ve oyuncaklar götürmek isteyen bir grup devrimcinin yasal olarak sınırı geçme talepleri önce yetkililer tarafından reddedildi. Ertesi gün de Suruç'ta durumu kamuoyuna anlatmak için basın açıklaması yaparken katledildiler. Bu gelişmelerin hemen sonrasında üç yıla yakın bir süredir devam eden "anaların, babaların ağlamaması" durumu ortadan kalkmış, savaş uçakları bombalar yağdırmaya, susmuş silahlar yeniden ölüm kasmaya başlatılmıştır. Ülkemizde dağlar, kentler yangın yerine dönmüş, sokağa çıkma yasakları, kentlere giriş yasakları, kapatılmış yollar dönemi yeniden yaşanmaya başlanmıştır. Savaşın rüzgar hızında ortaya çıkışı, cenaze törenlerinin AKP mitingine dönüştürülmesi çabaları "ilginç"tir. Öte yanda hükümet kurmak için yürütülmesi gereken

koalisyon süreçleri içi boş şova dönüştürülüp tüketilmiş ve iki ay gibi bir süre içerisinde yeni bir genel seçim hedefi hayata geçirilmiştir.

Bu sayfalarda daha önce de paylaşmıştık; savaş, önlenebilir bir halk sağlığı sorunudur. Bu nedenle yalnızca istememek, karşı olmak yeterli değildir. Savaşı önlemek, bitirilmesini sağlamak için de çaba harcamak, sağlıklı bir toplum için zorunluluk olan BARIŞ için mücadele etmek gerekiyor. Bu sefer 2013 öncesine göre umudumuz daha fazla. Önceleri ölen gerillaların anneleri ve yakınları tarafından ifade edilen "kardeş kanı dökülmesin, ölenler bizim, sizin, yoksulların, emekçilerin çocukları, gelin bunu bizler durduralım" çağrıları, bugün ülkenin birçok yerinde kalkan cenazelerin ardından asker, polis yakınları tarafından da yapılmaya başlanmıştır. Son üç yılda olduğu gibi, ölümlerin zorunluluk olmadığını, Kürt sorununun siyasal çözümünün barışçı yollarla sağlanabileceğini yaşayarak da olsa hemen herkes biliyor artık. Bilenlerin sayısı bilmezlikten gelenlerinkinden çok fazla. Sıra barış isteyen çoğunluğun barışı birlikte hayata geçirmelerine geldi. En önemli kaygımız, nihayetinde gerçekleşeceğinden şüphe duymadığımız barışın sağlanana kadar, yitireceklerimizin pisi pisine artıyor olması.

Hortlatılan savaşla birlikte, yaşananlar yalnızca savaşan tarafları değil, yaşam alanlarında halkı, çalışma alanlarında sağlık emekçilerini de vuruyor. Sağlık kuruluşlarına ve sağlık emekçilerine yönelik saldırılar ve bölgede yaşananları değerlendirmek amacıyla TTB, SES, Türkiye İnsan Hakları Vakfı ve Türk Psikiyatri Derneği üyelerinden oluşan iki heyet 11-12 Ağustos 2015 tarihlerinde, Nusaybin, Cizre, Silopi, Tatvan ilçeleri ile Bitlis ve Van illerinde incelemede bulundular. Heyetlerin kamuoyu ile paylaştıkları raporların ortak yönleri dikkat çekici; "Yaşanan silahlı çatışmalı ortam olağandışı bir

durum yarattığından Dünya Tabipleri Birliği'nin "silahlı çatışma ve diğer şiddet durumlarına ilişkin Kuralları"nda da yer verilen sağlık hizmetlerine yönelik gösterilmesi gereken özen özellikle mülki ve emniyet yöneticileri tarafından gösterilmemektedir. Sağlık hizmetlerinin sağlıklı yürütülebilmesi için sağlık ortamının korunması ve sağlık çalışanlarının mesleki bağımsızlığı göz ardı edilmekte, gerekli özen gösterilmemektedir. Dahası özellikle de güvenlik güçlerince bu durum önemli ölçüde ihlal edilmekte, sağlık hizmeti engellenmektedir. Özellikle yaralı güvenlik görevlileri ve şüphelilerin hastanelere getirilişinde ve tedavi sürecinde hastane bahçesi ve çevresi güvenlik güçleri tarafından yoğun abluka altına alınmakta, sıklıkla hastane iç mekânlarında da bu yoğunluk yaşanmaktadır."

Bu savaşı istemiyoruz. TTB, yöneticileri ve üyeleriyle üzerine düşeni yapmaya gayret ediyor. Bizlere düşen de söz konusu gayreti geliştirmenin yanı sıra, diğer örgütlerin ve geniş halk kesimlerinin de savaşı durdurmak, barışı bir an önce sağlamak için bir araya gelerek gereğini yapabilmeleri için çaba göstermek; herkesin, hep birlikte barışın inşası faaliyetine katılmasını sağlamak...

Bu sayımızda, Melike Yavuz arkadaşımız tarafından hazırlanan "Sağlıkta Dönüşümün Toplum Sağlığına Etkileri" başlıklı dosyada yer alan makalelerde, yaklaşık 12 yıllık sürecin sonunda bugün ortaya çıkanlar, yaşananlar birçok başlık altında tartışılıyor. İlgile okunacağını düşünüyoruz. Ayrıca Raziye Özdemir ve arkadaşları tarafından Karabük'te birinci basamakta görev yapan sağlık emekçilerinin iş doyumları ve tükenmişlikleriyle ilgili araştırma da bu sayımızda yer alıyor. Gelecek sayımız için çalışma biçimleri ve sağlık başlığındaki dosya hazırlıklarımız devam ediyor.

Yaşam için, sağlık için; Barış. Hemen şimdi!